

Σταθεροποίηση και ΔΝΤ

ΑΡΧΕΙΟ ΜΟΝΙΜΕΣ ΣΤΗΛΕΣ 31.01.2010

Η ελληνική κυβέρνηση δεσμεύθηκε να αντιμετωπίσει τη δημοσιονομική κρίση με το Πρόγραμμα Σταθερότητας και Ανάπτυξης που στοχεύει σε μείωση του ελλείμματος από 13% σε 3% του ΑΕΠ σε τρία χρόνια (2010-12). Ο στόχος αυτός είναι εξαιρετικά φιλόδοξος αλλά ανέφικτος χωρίς σημαντική μείωση του κόστους λειτουργίας του κράτους και των παρεμβάσεών του στην οικονομία. Το πρόγραμμα βασίζεται κυρίως στην αύξηση των φορολογικών εσόδων που είναι αβέβαια σε περίοδο ύφεσης. Το ποθούμενο όμως δεν είναι να χρηματοδοτήσουμε τη γιγάντωση του κράτους με δανεικά, είναι να μειώσουμε το κράτος. Οι δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμοί που απομυζούν πολύτιμους πόρους με ελάχιστη απόδοση ούτε καν αναφέρονται στο ΠΣΑ. Και η πρόβλεψη ότι με αυτά τα δεδομένα η οικονομία θα ανακάμψει μέσα σε λίγους μήνες είναι υπεραισιόδοξη.

Τις τελευταίες μέρες βλέπουμε το spread των ελληνικών ομολόγων να εκτινάσσεται σε ύψος-ρεκόρ καθώς η όρεξη των επενδυτών να απορροφήσουν και άλλο ελληνικό χρέος εξαντλείται. Το σημερινό κόστος δανεισμού του Δημοσίου ξεπερνά κατά πολύ τις υποθέσεις που ενσωματώνονται στο ΠΣΑ, καθιστώντας τους στόχους του ανέφικτους πριν ακόμα εγκριθεί από το Συμβούλιο Υπουργών της Ε.Ε. Η άμεση προσφυγή στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο θα αύξανε την αξιοπιστία των κυβερνητικών εξαγγελιών και θα μείωνε το κόστος δανεισμού του ελληνικού Δημοσίου. Το ΔΝΤ διαθέτει τόσο την τεχνογνωσία όσο και τα δανειακά κεφάλαια που χρειάζονται για τη στήριξη του ΠΣΑ, πράγμα που δεν ισχύει για την Ε.Ε., τουλάχιστον με τους υπάρχοντες θεσμούς. Όσο πολιτικά επώδυνη για την Ευρωζώνη είναι η παραδοχή ότι δεν μπορεί να επιληφθεί των προβλημάτων των μελών της, είναι προφανές ότι ο μηχανισμός δημοσιονομικής πειθαρχίας του Συμφώνου Σταθερότητας δεν είναι αποτελεσματικός. Τα μέτρα λιτότητας του ΔΝΤ πρέπει να συγκριθούν όχι με τη συνέχιση της σημερινής κατάστασης -που δεν είναι διατηρήσιμη- αλλά με το τι θα συνέβαινε χωρίς τη συνδρομή του ΔΝΤ. Προσφέροντας δανειακά κεφάλαια και προσδίδοντας αξιοπιστία, η συνδρομή του ΔΝΤ θα βοηθούσε στην ταχεία αποκλιμάκωση των επιτοκίων και θα απέτρεπε τον ορατό κίνδυνο απώλειας της πρόσβασης της Ελλάδας στις διεθνείς κεφαλαιαγορές.

Τι όρους θα ζητούσε το ΔΝΤ προκειμένου να στηρίξει την προσπάθεια σταθεροποίησης; Τα προφανή: Μείωση του κόστους λειτουργίας του Δημοσίου, εκβάθρων αναμόρφωση του ασφαλιστικού, βελτίωση του εισπρακτικού μηχανισμού ώστε να εισπράττονται οι φόροι που ήδη υπάρχουν, απελευθέρωση των επαγγελματιών, μεγαλύτερη ευελιξία στην αγορά εργασίας και μέτρα τόνωσης του ανταγωνισμού και της επιχειρηματικότητας. Όλα αυτά είναι απαραίτητα για να λειτουργήσει η οικονομία παραγωγικά και με χαμηλό κόστος. Δεν νοείται το ένα τρίτο του εργατικού δυναμικού να δουλεύει για το Δημόσιο. Ο ΟΣΕ, που μόνος του χάνει ένα δισ. ευρώ τον χρόνο, θα μπορούσε κάλλιστα να λειτουργεί με το μισό προσωπικό. Τώρα που ένα μεγάλο τμήμα του προσωπικού (που προσελήφθη όταν πρωτοήρθε στην εξουσία το ΠΑΣΟΚ, το 1981), είναι κοντά στη συνταξιοδότηση, είναι μια χρυσή ευκαιρία αυτό να γίνει.

Το Δημόσιο δεν παράγει πλούτο, απλώς δανείζεται και ανακατανέμει. Η κατάσταση αυτή δεν μπορεί να συνεχιστεί. Και ενώ η κυβέρνηση το αναγνωρίζει, σπεύδει να ικανοποιήσει αιτήματα συντεχνιών όπως οι λιμενεργάτες, η ΓΕΝΟΠ-ΔΕΗ και οι αγροτο-συνδικαλιστές, που απλώς διαιωνίζουν την υπάρχουσα κατάσταση. Το πρόβλημα δεν είναι μόνο το μέγεθος του κράτους, είναι και οι παρεμβάσεις του. Τα περιθώρια κέρδους των χονδρεμπόρων, φαρμακοποιών, περιπτερούχων και πολλών άλλων επαγγελματικών τάξεων καθορίζονται με νόμο. Το ίδιο συμβαίνει με τις αμοιβές των δικηγόρων, συμβολαιογράφων και μηχανικών, τα ασφαλιστικά Ταμεία τα οποία επιπλέον εισπράττουν «φόρους υπέρ τρίτων». Όσο επικρατεί η νοοτροπία της διατήρησης των κεκτημένων και όσο οι προσπάθειες δημοσιονομικής εξυγίανσης παραμένουν ανεπαρκείς, είναι βέβαιο ότι η κρίση θα βαθύνει. Η ελληνική οικονομία θα μείνει παγιδευμένη σε μία μακρά πορεία χαμηλής ανάπτυξης και πραγματικής απόκλισης από το μέσο επίπεδο διαβίωσης της Ε.Ε. Όπως είπε ο πρωθυπουργός, στο χέρι μας είναι να μετατρέψουμε τη μεγάλη κρίση σε μεγάλη ευκαιρία. Ας προσπαθήσουμε λοιπόν!

* Η Μιράντα Ξαφά είναι σύμβουλος Επενδύσεων στην IJ Partners.